

SmartLab

Inteligentné laboratórium v knižnici

PRÍRUČKA KOMUNIKÁCIE K SMARTLABOM PRE KNIŽNICE

OBSAH

1. Informácie pre knihovníkov	5
1.1 Čo je SmartLab	5
1.2 Cieľ SmartLabu	5
1.3 Prečo knižnica	5
1.4 Cieľová skupina používateľov SmartLabu.....	5
1.5 Kto stojí za SmatLabmi.....	5
1.6 Význam SmartLabu pre širokú verejnosť	6
1.6.1 Produkčná časť SmartLabu	6
1.6.2 Vzdelávacia časť SmartLabu.....	6
1.6.3 STEM, STEAM alebo umenie a kreativita v kontexte SmartLabu	6
2. Odporúčané texty pre komunikáciu s verejnosťou.....	8
3. Prílohy	10

Táto príručka je určená pre knihovníkov s cieľom lepšie porozumieť poslaniu SmartLabu v knižnici a vybaviť ich potrebnými informáciami a textami pre efektívnu komunikáciu služieb inteligentného laboratória používateľom knižnice.

1. Informácie pre knihovníkov

1.1 Čo je SmartLab

SmartLab je priestor, alebo zostava vybavenia určená pre zážitkové vzdelávanie a poskytovanie nových služieb v knižnici, a zároveň skrátenej/neoficiálny názov pre opatrenie Podporovanie rozvoja inteligentných laboratórií v knižniciach, ktoré je súčasťou [Akčného plánu Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030](#).

1.2 Cieľ SmartLabu

Cieľom SmartLabu je zvyšovanie záujmu o vedu, výskum, inovácie a technológie prostredníctvom realizácie zážitkového vzdelávania pre verejnosť, najmä pre deti a mládež. Realizácia hravých kurzov v knižnici sa môže prejavovať nielen vo väčšom počte študentov vyberajúcich si STEM odbory (veda, technika, inžinierstvo a matematika), ale aj vo zvýšení digitálnej gramotnosti širokej verejnosti.

1.3 Prečo knižnica

Kreatívna dielňa, urban workshop, FabLab či makerspace sú identické priestory so SmartLabom, ktoré sa stávajú bežnou súčasťou knižníc v zahraničí. Knižnice predstavujú ideálne miesta pre zriaďovanie kreatívnych dielní, akou je aj SmartLab. Je to vďaka ich otvorenosti, podpore vzdelávania, komunitnému aspektu či zdieľaniu vecí (kreatívne dielne podporujú zdieľanú a zelenú ekonomiku, vďaka požičiavaniu a možnosti využívania technológií a nástrojov pre verejnosť).

Zriadenie SmartLabu v knižnici nielen podporuje komunitné vzdelávanie, ale zvyšuje záujem aj o knižničné služby a pomáha prepojiť tradičné čitateľské aktivity s modernými technológiami a vedeckými poznatkami.

1.4 Cieľová skupina používateľov SmartLabu

Cieľovou skupinou SmartLabov sú najmä deti a mládež – žiaci základných a stredných škôl, u ktorých je esenciálne popularizovať vedu, výskum a inovácie, podporovať ich kreativitu a digitálne zručnosti a zároveň im dávať priestor na sebarealizáciu a tvorbu vlastných projektov. Ďalšou cieľovou skupinou sú študenti, dizajnéri, umelci, nadšenci či začínajúci podnikatelia, ktorí môžu využiť výrobné technológie na tvorbu prototypov či produktov pre svoje projekty. SmartLab by mal byť tiež otvorený širokej verejnosti – komukoľvek, kto chce rozvíjať svoju kreativitu, zhmotňovať svoje nápady či naučiť sa novým zručnostiam.

1.5 Kto stojí za SmartLabmi

SmartLabby sú zriaďované vďaka opatreniu Podporovanie rozvoja inteligentných laboratórií v knižniciach. Opatrenie je súčasťou [Akčného plánu Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030](#), ktorej autorom je Výskumná a inovačná autorita Úradu vlády SR. Cieľ opatrenia je identický s cieľom SmartLabu v bode 1.2 tejto

príručky. Garantom a realizátorom opatrenia je Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR). CVTI SR zabezpečuje a garantuje prevádzku SmartLabov v 50 knižniciach po celom Slovensku.

1.6 Význam SmartLabu pre širokú verejnosť

V tejto kapitole uvádzame výhody a význam SmartLabu, ktoré je možné komunikovať verejnosti.

1.6.1 Produkčná časť SmartLabu

Výrobné technológie dostupné v knižnici, ako 3D tlačiareň, rezací plotter, sublimačná tlačiareň termolis či pyrografická stanica prinášajú množstvo výhod pre širokú verejnosť. Okrem ich využitia na zážitkové vzdelávanie (viac v časti nižšie), tieto technológie poskytujú možnosti na realizáciu vlastných projektov, výrobu prototypov, personalizovaných darčiekov, propagačných predmetov či dokonca vytváranie umeleckých diel. Pre komunitu to znamená nielen prístup k najmodernejším zariadeniam, ale aj priestor na kreativitu, inovácie a spoluprácu. Možnosťou využitia výrobných technológií sa podporuje aj miestna výroba, zelená ekonomika a remeselná tvorba. V kombinácii s otvoreným priestorom knižnice, ponúka produkčná časť SmartLabu jedinečnú príležitosť na sebarealizáciu.

1.6.2 Vzdelávacia časť SmartLabu

Vybrané výrobné technológie a edukačné pomôcky, ako Micro:bity, mBoty, Ozoboty či LEGO® MINDSTORMS® je možné využiť na inovatívne, hravé a zážitkové vzdelávanie pre všetky vekové kategórie. Vzdelávacie aktivity v SmartLabe podporujú rozvoj kritického myslenia, kreativity a problémového riešenia u detí aj dospelých. Vďaka interaktívnym workshopom a kurzom môžu účastníci získať praktické zručnosti a teoretické poznatky z oblasti robotiky, programovania, umelej inteligencie, 3D modelovania a digitálnej výroby. Navyše, vzdelávacie aktivity v SmartLabe prispievajú k inklúzii a sociálnej súdržnosti, pretože poskytujú prístup k moderným technológiám aj tým, ktorí by inak túto možnosť nemali. Výsledkom je zlepšenie digitálnej a technologickej gramotnosti a príprava na budúce povolania, ktoré budú vyžadovať pokročilé technické zručnosti.

1.6.3 STEM, STEAM alebo umenie a kreativita v kontexte SmartLabu

Opatrenia [Akčného plánu Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030](#) hovoria o podpore STEM oblastí, odporúčame však používať aj pojem STEAM.

STEM bolo v minulosti rozšírené na STEAM, teda o A – art (umenie). Cieľom bolo zdôrazniť význam umenia a kreatívnych disciplín v rozvoji komplexného vzdelania a inovatívneho myslenia. Toto rozšírenie zdôrazňuje, že umenie a dizajn hrajú kľúčovú rolu v technologických, a vedeckých odvetviach a prispievajú k celkovému rozvoju kreativity, kritického myslenia a problémového riešenia.

V SmartLabe sa vďaka aktivitám, ako vypaľovanie do dreva, potlač textilu a iným, podporuje aj oblasť umenia, podporujú sa manuálne zručnosti, kreativita a taktiež trpezlivosť či vytrvalosť pri práci.

Ďalšie informácie o SmartLaboch sú uvedené na stránke smartlab.cvtisr.sk

2. Odporúčané texty pre komunikáciu s verejnosťou

Názov: SmartLab

Podnázov: Inteligentné laboratórium v knižnici

Slogan / text na grafické materiály č.1: Objavuj, vytváraj. Uč sa a rozvíjaj.

Slogan / text na grafické materiály č.2: Inovatívne vzdelávanie a digitálne technológie výroby v 50 knižniciach Slovenska

Definícia pre verejnosť:

SmartLab je priestor pre zážitkové vzdelávanie, podporu kreativity, rozvoj digitálnych a manuálnych zručností a popularizáciu vedy a techniky. V Inteligentných laboratóriách knižníc objavíte svoju kreativitu, zhmotníte svoje nápady a získate nové (digitálne i tradičné) zručnosti.

Kľúčové slová / hashtags / catchphrases: digitálne technológie výroby, kreativita, umelá inteligencia, Industry 4.0 zručnosti, programovanie, robotika, kritické myslenie, manuálne zručnosti, STEM/STEAM (veda, technológie, inžinierstvo, umenie, matematika), zážitkové vzdelávanie, veda a technika, výskum a inovácie, zdieľaná a zelená ekonomika, edutainment (zábavné vzdelávanie).

Cieľová skupina komunikácie: rodičia detí a mládeže, učitelia základných a stredných škôl, študenti, dizajnéri, umelci, malí podnikatelia, široká verejnosť.

Čo propagovať / komunikovať verejnosti:

- zrealizované podujatia (kurzy, workshopy, tábory, otvorené dielne) s fotkami/ dojmami účastníkov
- práca na zariadeniach a projektoch
- postupy a tutoriály
- made in fablab – ukážky výrobkov
- iné

Všeobecne odporúčané frázy:

Význam aktivít v SmartLabe možno vyzdvihnúť a zdôrazniť nasledovnými frázami:

- rozvoj kreativity
- popularizácia vedy a techniky
- zvyšovanie digitálnej gramotnosti
- priestor na zhmotňovanie nápadov
- vzbudzovanie záujmu o STEM oblasti
- podpora zelenej ekonomiky a miestnej výroby
- podpora inklúzie, sociálnej súdržnosti a miestnych komunít
- vzbudzovanie záujmu o programovanie, robotiku a AI

3. Prílohy

PROPAGAČNÉ MATERIÁLY:

<https://smartlab.cvtisr.sk/index.php/propagacne-materialy/>

www.smartlab.cvtisr.sk